

**2025-2026-OQIW JILINDA
QÁNIGELESTIRILGEN MEKTEPLERDÍŇ**

11-KLASS

**OQÍWSHÍLARÍ USHÍN
INFORMATIKA HÁM XABAR
TEKNOLOGIYALARÍ**

**PÁNINEN JUWMAQLAW ATTESTACIYASIN
ÓTKERIW BOYINSHA METODIKALIQ
USINISLAR HÁM MATERIALLAR.**

2025-2026-OQÍW JÍLÍNDÁ QÁNIGELESTIRILGEN MEKTEPLERDÍN 11-KLASS OQÍWSHÍLARÍ USHÍN TAÑLAW PÁNLER BLOKÍNDÁGÍ INFORMATIKA HÁM XABAR TEXNOLOGIYALARÍ PÁNINEN JUWMAQLAWSHÍ QADAĞALAWDA PAYDALANÍLATUĞÍN TEST TAPSÍRMALARÍNÍN SPECIFIKACIYASÍ

Bul specificaciya qánigelestirilgen mekteplerdín 11-klass oqıwshılarınıń informatika hám xabar texnologiyaları páninen bilim, kónlikpe hám kompetenciyanıń bahalawda paydalanılatuğın test tapsırmalarınń mazmunı, qamtıwı, túri, forması, bahalaw kriteriyası hám ótkeriliw tártibine qoyılğan talaplar beriledi.

I. Ulıwma principler

Bahalaw maqseti – 11-klass oqıwshılarınıń informatika hám xabar texnologiyaları páninen bilim, kónlikpe hám kompetenciyanıń ámeldegi dástúrlerde belgilengen oqıw maqsetleri tiykarında kompleks bahalaw. Bul bahalaw nátiyjeleri tiykarında 11-klasslar ushın juwmaqlawshı mámleket attestaciya qabıl etiletuğın qararlar tiykarlangan (valid) bolıwın támiynlew maqsetinde bahalawda validlik, isenimlilik, ádillik hám ashıqlıq principlerine ámel etiliwi támiynlenedi.

II. Normativ tiykarlar

1. Ózbekstan Respublikası Xalıq bilimlendiriw ministriniń 2008-jıl 4-marttağı 56-sanlı buyırığı menen tastıyqlanğan “Ulıwma orta bilim alıwshılardıń juwmaqlawshı mámleketlik attestaciya haqqındağı nızam”.

2. Informatika hám xabar texnologiyaları páninen 5-11-klasslar ushın ámeldegi oqıw dástúri

III. Bahalaw qamtıwı hám ajratılğan waqıt

Oqıwshıları ushın informatika hám xabar texnologiyaları pánin biliw dárejesin anıqlaw boyınsha juwmaqlawshı mámleket attestaciya sınavında jámi 3 ámeliy tapsırma beriledi. Juwmaqlawshı mámleket attestaciya sınavları ushın **180 minut** waqıt berilgen. Ámeliy tapsırmanıń pániniń bólimleri, bahalanatuğın bilim, kónlikpe hám kompetenciyanıń boyınsha bólistiriliwi tómendegi kestelerde sawlelengen:

Pánniń bólimleri	Bilim, kónlikpe hám kompetenciýalar	Testler sanı
Elektron kesteler hám maǵlıwmatlar bazasınan maqsetli paydalanıw		
Elektron kestelerden maqsetli paydalanıw	Elektron keste de maǵlıwmatlardı kiritiw hám redaktorlawdı bilw; Formulalar hám funkciyalardan paydalanıp esap-kitaplardı ámelge asırıw; Diagramma hám grafikler járdeminde maǵlıwmatlardı analizlew; Maǵlıwmatlardı tańlap alıw (sort) hám filtrlewdi qollana alıw;	1
Maǵlıwmatlar bazasınan maqsetli paydalanıw	Maǵlıwmatlar bazası hám onıń tiykarǵı túsinińler túsindire alıw; Keste, maydan hám jazıwlar menen isley alıw; Soraw (query) arqalı kerekli maǵlıwmatlardı ajırata alıw; Maǵlıwmatlar bazasında xabardı saqlaw hám jańalawdı ámelge asırıw;	
Grafika, Animaciya		
Grafika jaratıw	Rastrlı hám vektorlı grafikaniń standart funkciýaların ámelde qollana alıw; Vektorlı hám rastrlı súwretlerdi jarata aladı; Vektorlı hám rastrlı súwretlerge tekst qosıw; Vektorlı hám rastrlı súwretlerdi redaktorlaw úskenelerinen paydalana alıw;	1
Animaciya	Animaciya jaratıwda kadrlar hám keyfreymnen paydalana alıw; Waqt birlikleri hám qatlamlardan paydalana alıw; Tekst hám obyektlerdi qosıw hám redaktorlay alıw;	
Veb ushın programmalastırıw		
JavaScript tilinde programmalastırıw	Veb betlerge interaktivlik qosıw ushın JavaScriptten paydalana alıw; Programmalastırıwda operator hám funkciýalardı bilw hám qollanıw;	1
Jámi		3

IV. Tapsırmanıń túrleri boyınsha bólistiriliwi

Test tapsırmalarınıń túrleri boyınsha bólistiriliwi tómendegi keste de sáwlelengen:

TAPSÍRMANIŃ TÚRI	TÚSINDIRMESI	TAPSIRMA-LAR SANÍ
Ámeliy jumis	Elektron kesteler, maǵlıwmatlar bazasında kesteler menen islew	1
	Rastr hám vektor grafikasında islew; animaciya jaratıw	1
	Veb bet ushın JavaScript járdeminde interaktivlik qosıw	1

V. Bahalaw kriteriyası hám balldı bahaǵa aylandırıw tártibi

Oqıwshılardıń jazba jumislari juwmaqlawshı mámleket attestaciya sınavlarında maksimum 100 ball menen bahalanadı. Tapsırmalar ushın belgilengen ballar olardıń quramalıq dárejesin, orınlawda talap etiletuǵın bilim, kónlikpe hám logikalıq pikirlew kólemin esapqa alǵan halda belgilengen. Tapsırmalar mazmunı hám qıyınlıq dárejesi tiykarında hár túrli ball menen bahalanadı. Hár bir tapsırmanıń bahalaw kriteriyası bahalaw formatında berilgen. Tómede balldı bahaǵa konvertaciyalaw kestesi keltirilgen:

Balldı bahaǵa aylandırıw kestesi

Ball (%)	Baha	Túsindirmesi
0 – 29	“2”	“qanaatlandırarsız”
30 – 65	“3”	“qanaatlandırarlı”
66 – 85	“4”	“jaqsı”
86 – 100	“5”	“úlgili”

VI. Bahalaw formatı

Oqıwshınıń bilim, kónlikpe hám kompetenciyaların bahalaw basqıshı, bahalanatuǵın pán bólimi, tapsırmanıń túri, kognitiv process hám bahalaw kriteriyaları tómendegi keste de berilgen:

Tapsırmanıń tártip nomeri	Pánniń bólimleri	Tapsırmanıń túri	Kognitiv dárejesi	Bahalaw kriteriyası
1-tapsırma				
1.	Maǵlıwmatlar kiritiw hám redaktorlaw	ámeliy	B	10 ball
	Maǵlıwmatlardı qayta islew (formula,	ámeliy	Q/M	20 ball

	funkciya, obyekt, diagramma, sql soraw)			
2- tapsırma				
2.	Maǵlıwmatlar kiritiw hám redaktorlaw	ámeliy	B	10 ball
	Tapsırmada keltirilgen shártler boyınsha animaciya payda etiw	ámeliy	Q/M	25 ball
3- tapsırma				
3.	Tapsırmada keltirilgen shártler boyınsha JavaScript járdeminde veb betke interaktivlik qosıw	ámeliy	Q/M	35 ball
Jámi		100 ball		

VII. Imtixan tártibi

Qadaǵan etilgen úskeneler: imtixan waqtında mobil telefon, aqıllı saat, planshet yaki jasalma intellekten paydalanıw qatań qadaǵan etiledi.

Tártip hám intizam: nusqa kóshiriw, járdem soraw yaki járdem beriw, imtixan dawamında sóylesiw, ruqsatsız shıǵıw sıyaqlı jaǵdaylar qadaǵan etiledi.

Baqlawshı qaǵıydabuzarlıqtı anıqlaǵanda, akt dúzip, tınlawshını testten shetlestiredi hám nátiyjesi biykarlanadı.

VIII. Usınıs etiletuǵın tiykarǵı ádebiyatlar

1. Informatika hám xabar texnologiyaları. 5-klass. V.Ellis, S.Lawrey, D.Dickinson. “Cambridge University Press”. 2023

2. Informatika hám xabar texnologiyaları. 6-klass. V.Ellis, S.Lawrey, D.Dickinson. “Cambridge University Press”. 2023

3. Informatika hám xabar texnologiyaları. 7-klass. V.Ellis, S.Lawrey, D.Dickinson. “Cambridge University Press”. 2023

4. Informatika hám xabar texnologiyaları. 8-klass. V.Ellis, S.Lawrey, D.Dickinson. “Cambridge University Press”. 2023

5. Informatika hám xabar texnologiyaları. 9-klass. V.Wright, D.Taylor. “Cambridge University Press”. 2023

6. Informatika hám xabar texnologiyaları. 10-11-klass. P.Long, S.Lawrey, V.Ellis. “Cambridge University Press”. 2023

**2025-2026 oqıw jılında qánigelestirilgen mekteplerdiń 11-klass
oqıwshılarınıń “Informatika hám xabar texnologiyaları” páninen
juwmaqlawshı mámleketlik imtixan tapsırmalarınıń bazası**

1-tapsırma bazası

(Elektron kesteler hám maǵlıwmatlar bazası menen islew)

1. Wazıypa: 15 oqıwshı, 5 pán boyınsha ortasha bahalardı esaplawshı keste jaratıń.

Talaplar: Kesteniń strukturası: oqıwshı, 5 pán, hár bir pán ushın baha; hár bir oqıwshınıń ortasha bahası; hár bir pán boyınsha klastıń ortasha bahası; eń joqarǵı hám eń tómen bahalar;

Shártli formatlaw: 4.5-5.0: Jasil reń; 3.5-4.4: Sarı reń; 3.0-3.4: Qızıl reń; pánler boyınsha ortasha bahalardı kórsetiwshi baǵanalı diagramma

2.Wazıypa: 30 kúnlik sawda esabatın analizlew.

Talaplar: Tiykarǵı keste: sáne, ónimniń ataması, bahası, satılǵan muǵdarı, ulıwma summa Esaplawlar: kúnlik dáramat; eń kóp satılǵan ónim; ortasha kúnlik dáramat;

Diagrammalar: ónimler boyınsha procent; dáramattıń dinamikası

3. Wazıypa: 50 kitap katalogın basqarıwshı keste.

Talaplar: Keste maydanları: ID, Kitaptıń atı, Avtor, Janr, Baha, Sanı, Ulıwma baha

Esaplawlar: Kitaptıń ID boyınsha maǵlıwmat izlew; baha boyınsha sortirovkalaw; kitaplar sanı ózgergende ulıwma bahanı esaplaw

4. Wazıypa: 10 sportshı, 5 sport túri boyınsha reyting kestesini.

Talaplar: Tiykarǵı maǵlıwmatlar: sportshı, 5 sport túri, jarıs nátiyjeleri

Esaplawlar: Ulıwma reyting ornı; hár bir sportta 1, 2, 3-orınları; nátiyjelerdi reńler menen ajratıw; diagrammalar

5. Wazıypa: Talabalar hám olardıń jataqxana xanalarınıń maǵlıwmatlar bazası.

Talaplar: Kesteler (3): talabalar (ID, Familiyası, Atı, Topar, Telefon); xanalar (ID, Xananiń nomeri, Qabat, Orınları sanı, Bos orınları); jaylastırıw (ID, Talabanıń ID, Xananiń ID, Kiriw sánesi) Baylanıstırıw (Relationships): bir talaba tek bir xanada, bir xanada birneshe talaba

Sorawlar (Queries): 2024-jıldı kelgen talabalar; Forma: Jańa talaba qosıw forması

6. Wazıypa: Kitaplar, aǵzalar hám ijara maǵlıwmatların basqarıw.

Talaplar: Kesteler (4): Kitaplar (ID, Atı, Avtor, ISBN, Sanı); Aǵzalar (ID, Familiyası, Atı, aǵzanıń nomeri); Ijara (ID, Kitaptıń ID, Aǵzanıń ID, Alınǵan sáne, Qaytarıw sánesi); Juwapkerlik (ID, Ijara ID, Keshiktirgenligi ushın járiyma) Sorawlar (Queries): Múddeti ótken kitaplar; Esabat: Aylıq ijara esabatı

7. Wazıypa: Sport klubınıń aǵzaları hám olardıń tólemleri bazası.

Talaplar: Kesteler: Aǵzalar (ID, Atı, Telefon, Tuwılǵan sáne, Qosılǵan sáne); Sport túrleri (ID, Sport atı, Aylıq tólem); Aǵzalıq (ID, Aǵzanıń ID, Sport ID, Tólem jaǵdayı, Ay); tólemler (ID, Aǵzanıń ID, Muǵdar, Sáne); Sorawlar: Familiya boyınsha; Esabatlar: Sport túrleri boyınsha statistika

8. Wazıypa: Mektep inventarları hám olardıń jaǵdayınıń maǵlıwmatlar bazası.

Talaplar: Kesteler: Inventar (ID, Atı, Túri, Satıp alınǵan sáne, Bahası, Jaǵdayı); Xanalar (ID, Xana nomeri, Qabat, Juwapker shaxs); Jaylasıw (ID, Inventardıń ID, Xananıń ID, Kóshirilgen sáne); Ońlaw (ID, Inventardıń ID, Ońlaw sánesi, Qárejet); Sorawlar: 5 jıldan eski inventarlar dizimi; Esabat: qabatlar boyınsha

2-tapsırma bazası (Grafika, Animaciya)

1. Mektep ushın logotip tayarlaw
2. "Sport" temasında sociallıq tarmaqtıń posterin tayarlaw.
3. "Meniń unatatuǵın kitabım" temasında alternativ muqabanıń dizaynı tayarlaw.
4. "Súykimli kino" afishasınıń dizaynı tayarlaw
5. Quyashtıń shıǵıw hám batıw animaciyasın tayarlaw
6. Mektep turmısı animaciyasın tayarlaw
7. "Tábiyattı saqlań" atlı animaciyanı tayarlaw
8. "Ana muqáddes" atlı animaciya tayarlaw

3-tapsırma bazası (Veb programmalaştırıw) JavaScript ta programma dúziw

1. 4 tiykarǵı arifmetikalıq ámeldi orınlawshı kalkulyator jaratıw.
2. Celsiy, Farengeyt hám Kelvin arasında temperatura konvertaciyasın ámelge asırıwshı programma jaratıw.
3. Ózbek somınan AQSh dollari, Evro hám Rubllerge konvertaciyasın ámelge asırıwshı programma jaratıw.

4. Geometriyalıq figuralardıń maydanı hám kólemin esaplawshı programma dúziw.
5. Kiritilgen sannıń jup yaki taq, neshe tańbalı ekenligin anıqlawshı programma dúziw.
6. Paydalanıwshı n kiritkende, 1 den n ge shekem bolǵan jup sanlardıń qosındısın esaplaw programmasın jaratıw.
7. Paydalanıwshı kiritken jas boyınsha neshinshi jılda tuwılǵanlıǵı hám kerisinshesin tabıw programmasın jaratıw.
8. Kiritilgen n sanınıń cifrlarınıń qosındısın esaplawshı programma dúziw.